

GOENTOER-BERGERAK.

ORGAAN GEWIJD AAN DE BELANGEN VAN INDIË.
(ORGAAN GOENA KAPERLOEAN TANAH HINDIA)

Verschiint elken Zaterdag
Terbit saben hari Saptou.

Redacteur-Administrateur:
DARNA KOESOEMO
Semarang

Redacteurs:
MARCO te Solo.
MOHAMED ISSAM
Demeurant à Rcvak-el-Java.
Caïre (Egypte).

Advertenties 25 cents per regel.
Bij abonnement wordt reductie
toegestaan.

Abonnements prijs. . . f 2.25
per Kwartaal bij vooruitbetaling
Wang abonnement f 2.25 tiap-
tiap 3 boelan. Pembajaran
lebih doelo.

Adres Administratie en Redactie Hollandsch gedeelte: **DARNA KOESOEMO, Semarang.**

Agenten: Mas Soegondo, Brebes: R. Sastro Koesoemo, Journalist Madioen, B. O. Kalieth Maricar. Singkawang Borneo; Mohamad Ketjik, Belawan-Deli; M. Samirin, Koetoardjo; R. H. Djilani, batikhandelaar Djokja; Achmad Bedawi, Soengei Rampah-Deli.

Adres Redactie bagian bahasa Melajoe: **MARCO, Solo.**

VEREENIGING INSULINDE.
Afdeling Semarang
Maandagavond 8 dezer ten half
zeven ure, voortzetting verga-
dering van 2 dezer in de Militaire
Societeit.
Het Afdelingsbestuur.

De ethische Heeren.

De laatste vervolgingen der Inlandsche journalisten hebben heel wat pennen in beweging gebracht. Van de zijde der Maleische pers zijn niets dan sympathiebetuigingen aan het adres der vervolgd genuit. Van de Nederlandsche pers, uitgezonderd de *Nieuwe Midden-Java*, natuurlijk kleineeringen en verdachtmakingen, de „ethische” bladen niet uitgesloten. De scheldbladen bij uitnemendheid willen we tot in de eeuwigheid laten schetteren, de „ethische” zullen we onder de loupe nemen. Een flinke, biconvexe lens is hiervoor noodig, wil men alle venijnigheden ontdekken. We hebben hier voor ons liggen de *Locomotief* van 22 Februari 1915, 2e blad. In een entrefilet onder het opschrift „Nieuw begin?” heeft de redactie van dat blad hare mening omtrent de persdelicten der Inlandsche journalisten neergelegd. Ziehier, wat zij o. a. zegt:

We gelooven echter niet, dat het voor de overheid noodig is, zich al te speurzinnig aan dit groepje te wijden. Het gezag hier moet een *spektakel-artikeltje* (cursivering van ons Red. G. B.) ook in de inlandsche pers kunnen doorstaan zonder jacht op inlandsche journalisten.

We moeten het betreuren, dat het „spektakel-artikeltje” niet door de redactie van genoemd blad is opgenomen. Heeft er allen schijn van, dat dit verzuim verband houdt met het opdringen van de mening der redactie; immers hare lezers zijn thans niet in staat zelfstandig te oordeelen, waarover het feitelijk gaat. Voorts schrijft de *Loc.*

Wil men in die kringen weer eens een kansje wagen, nu er in het troebele water van door den oorlog opgewekte Mohammedaansche gevoeligheden wellicht een vischje te vangen zou zijn, dan kan de regeering met gerustheid het vischtuig in beslag nemen.

Wat voor soort vischtuig wordt hier toch bedoeld? 't Is merkwaardig, dat kranten-artikelen van de hand van Inlandsche patriotten (geen ja-broeders) steeds worden verdacht gemaakt en dat direct gedacht wordt aan revolutie. De *Loc.* zij echter gerust, een vischtuig bezitten wij niet, althans een vischtuig als door haar bedoeld n. l. maxims, mitrailleurs, 42 c. M. kanonnen en nog meer van dat product der moderne moordtechniek. In het bereik van „die kringen” liggen echter slechts: goloks, soempitans (blaaspijpen) en stukken bamboe, visch-

tuigen dus, welke tegen een moderne wapening niet zijn opgewassen.

Bovendien ligt het niet op onzen weg om woelingen in het leven te roepen of uit te lokken. Slechts met wettige middelen en langs lijnen van geleidelijkheid willen wij ons doel bereiken. Alleen wenschen wij in een vlugger tempo dan de heeren ethici den vooruitgang te bewerkstelligen, welke heeren toch, trots hunne ethische richting, nog immer het: „met u, bij u, maar zonder u” huldigen

Een kameraad, die op het *Bat. Nwbl.* geabonneerd is, overhandigde ons een exemplaar van het nummer van den 23sten Februari j. l., waarin een artikel voorkomt getiteld „Zaak Darna Koesoema” van de hand van eene Inlandschen medewerker. De schrijver bespreekt op een bezadigde en neutrale wijze het bewuste persdelict aan de hand van ons desbetreffende beschouwing in de *Goentoe* No. 2/3 van dezen jaargang. Het geïncrimineerde stuk is in extenso overgenomen.

Als naschrift schrijft de redactie van genoemd blad, dat ook zogenoemd de „ethische” richting volgt, omtrent onze vervolging aldus:

Wij zijn het met den redacteur van de *Goentoe* volkomen eens, dat in het geïncrimineerde artikel niet veel meer opruiends valt te bekennen dan in het obstinaat geblaat van een schaap. Wij kunnen er niets anders in zien dan een jammerlijke, weezinwekkende klaplooperij op de geestesarmoede der lezers van dat blad. Al dat zinledig gewauwel noemt hij een waarheid zoo zuiver als het axioma, dat twee maal twee vier is. O zeker, het axioma is zoo zuiver als het kristal, maar de gelanceerde waarheid lijkt ons zoo troebel als koffiedik. Een pensioen van f 5.— per maand is—dit geven wij grif toe,—niet wat men noemt, een vorstelijke dotatie, maar de betrekking van den overledene en den levensstandaard van de pensioentrekende in aanmerking nemende, achten wij het pensioen niet bijzonder laag. Waarom verzijgt de schrijver zorgvuldig, welke betrekking de Engelschman bekleedde, toen hem het ongeluk overkwam en welke voordeelen hij daardoor voortaan derven moest.

Waarlijk, uit den grond onzes harten betreuren wij, dat de inlandsche pers door hare schromelijke kortzichtigheid aan de goede zaak der inlanders vaak op zoo jammerlijke wijze afbreuk doet. Een slecht heelmeester geneest niet; een onkundige gids leidt ten verderve.

Deze en dergelijke waarheden moeten de inlandsche pers bekend zijn.

Wij stellen er een eer in te verklaren, dat wij bij niemand ten achter staan in het waarachtig dienen van de belangen der Inlanders. Hun zaak ligt ons zeer na aan het hart. Dit hebben wij meer dan eens getoond. Doch waar wij in onze geleerden spitsbroeders zien plaats nemen, wier gevechtswaarde zóo inferieur is, dat zij geen ander effect *kan* hebben dan de verhooging van den moed bij onze tegenstanders, daar zouden wij onzen

nevenstaanders: gemoede willen aanraden: laat af, gij bederft veeleer de goede zaak van den Inlander dan dat gij haar dient. Opvoeding en onderwijs vraagt collega Darna Koesoema voor den Inlander. Wij sluiten ons hierbij aan, en fluisieren tevens onzen collega heel stil in het oor: ook en vooral voor de Inlandsche redacteurs.

Wat wordt toch geschermd met het „waarachtig dienen” van de belangen der Inlanders.

Nagenoeg de geheele Hollandsche pers dient deze belangen met „oprechtheid”

Indien slechts 10% van deze „oprechtheid” in toepassing werd gebracht, dan zou een stevige persactie ten behoeve van het Inlanderdom, nu reeds tot resultaat hebben, dat de onderwijshonger niet algemeen zal zijn en de inlandsche redacteurs minstens op gelijke peil als de Europeesche collega's zullen staan.

Over de gelanceerde hatelijkheden zullen wij zwijgen.

Trots de onruipeid onzer hersenen, beseffen wij evenwel, dat wie met een zot kijft, zich schuldig maakt aan idiotie.

We gaan slecht in op het zakelijke.

De door ons verkondigde waarheid vindt de redactie van het *Bataviasche „ethische”* orgaan zoo troebel als koffiedik. Dat verwondert ons geenszins, wijl de doordringende collega een masker draagt met te kleine openingen voor de oogen. We vreezen, dat het *Bat. Nwbl.* het heldere licht van de vroolijke Indische ochtendzon vanwege het gemaskerde gelaat zal aanzien voor duisternis.

Dat zij het pensioen—ten rechte onderstand—van f 5.— per maand voor de weduwe met kinderen van den man en kostwinner, die in en door den dienst het leven heeft gelaten, niet bijzonder laag dus . . . voldoende vindt, pleit o. i. niet voor de oprechtheid van haar ethisch beginsel. Immers een der daarvoor aangevoerde motieven is o. a. de lage levensstandaard van de onderstand-trekende. Ja, de leefwijze van den Inlander is inderdaad uiterst sober, daar heeft het *Bat. Nbl.* als „Inlander-vriend” volkomen gelijk in.

Evenwel aan alles komt een grens, zoo ook aan de soberheid des Inlanders leefwijze.

Mogen we zoo vrij zijn, der redactie van genoemd blad een globale verantwoording aantebieden van die fameuse vijf pop?

Gesteld, dat de weduwe 2 kinderen heeft (anders zou er niet vermeld zijn „kinderen”, dus minstens twee).

Voor zich zelf heeft zij b. v. f 0.10 en voor hare kinderen ook f 0.10 voedsel per etmaal noodig. (Soberder kan dat heusch niet, wel ?). Dat maakt per maand $30 \times (f 0.10 + f 0.10) = 30 \times f 0.20 = f 6.—$

Eilieve, zes gulden in alvast meer dan vijf gulden . . .

We hopen, dat deze berekening voor een ieder duidelijk zal zijn, ook voor de redactie van het *Bat. Nwbl.*

Ja, maarrrr . . . zal het blad dan zeggen, laat de vrouw zich verhuren als baboe of kokki en die f 5.— als snoepgeld beschouwen.

Zeer goed, we hopen, dat de

weduwe dien raad zal kunnen volgen. Want waarlijk, met vijf gulden 's maands kunnen drie monden — al zijn dat ook inlandsche monden — met geen mogelijkheid gevuld worden.

Dat de betrekking van den Engelschman niet genoemd is, ach, we gelooven, dat in deze quaestie zulks niet zoo noodig is geweest. Het verschil van f 50.000.— uitkeering in ééns, en f 5.— per maand, sluit de deur voor verdere verklaringen.

Wij geven toe, dat de vergelijking niet erg juist is geweest. Insteede van een Engelschman tevens reiziger, had daarin genoemd moeten worden een Hollandschen S. S. ingenieur, die op het moment van het ongeluk zijn dienst verrichtte.

Maar wij zijn eenmaal niet rijk aan fantasie, en hebben het feit weergegeven, precies zooals het gebeurd is.

Wijl dit onderwerp zooveel stof heeft opgejaagd, zal men wel aan het gissen zijn geweest, wie die persoon zou zijn. Eenige bladen hebben reeds den naam van den heer Irving genoemd. Voilà, het staat der redactie van het *Bat. Nbl.* natuurlijk vrij bij den betrokkene naar de door haar gewenschte inlichtingen te informereen.

Overigens doet het ons genoegen, te vernemen, dat het *Bat. Nbl.* accoord gaat met de hoofdpunten van de quaestie, nl.: dat het geïncrimineerde artikel-tje niet opruiend is;

dat f 5.— per maand toch geen vorstelijke dotatie is te noemen voor de nagelaten betrekkingen van een trouwen en oppassenden S. S. beambte, die 19 lange jaren heeft gediend en last not least dat de Inlanders (inclus de Inlandsche redacteurs) meer opvoeding en onderwijs behoeven. Niettegenstaande de onverdiende kastijding nemen we gelijk het een zoet kind betaamt—onzen hoed, desverlangd ook den hoofd-doek af, buigen ons bovenlijf als een knipmes en prevelen deemoedig:

„Dank U meester, voor Uw wijze lessen, en wij beloven U plichtig het masker van Uw aanzicht niet te zullen afrukken!”

Zijt gij nu tevreden, redactie *Bat. Nwbl.*?

Darna Koesoema.

Naschrift.

Wijl wij niet geabonneerd zijn op het *Bat. Nbl.*—daarvoor zijn onze financiën niet toereikend—houden we ons aanbevelen voor toezending door kameraden van exemplaren vangenoomd blad, waarin over ons en ons orgaan wordt geschreven.

Men is nooit te oud, om wat bij te leeren, privaatles per correspondentie bij het *Bat. Nbl.* lijkt ons een uitmuntende wijze, ten einde meer licht te kunnen onttrekken in de duisternis der ethische politiek.

Firma Wolf

TOKO MAS-INTEN SEMARANG

Ada toekang Blanda boewat

Gossok dan Gradji Brillant

dan inten.

Gossok Brilliant harga satoe

karaat f 7.50

D. D. en Familie.

Van Mevrouw D. D. is bericht ontvangen, dat zij eindelijk passagegelegenheid heeft gekregen om naar Indië, haar Heimat, terug te keeren. Zij is met hare kinderen den 11de Februari van Genua vertrokken en kan dus medio Maart te Batavia arriveeren.

Mevrouw D. D. heeft het verlangen te kennen gegeven, zich te Batavia te vestigen en aldaar een cursus in handelscorrespondentie (Duitsche en Engelsche) te openen. De wakkere kameraden te Batavia hebben reeds lijsten laten circuleeren en, naar wij met genoegen vernamen, bestaat er veel animo van de kring Toa Saij Bio, een studie- en kleerenfonds voor de kinderen van D. D., voorloopig op bescheiden schaal, opgericht, zoodat en D. D. en zijn wakkere Echtgenoot geen vrees behoeven te hebben ten behoeve daarvan.

Wij herinneren hieraan, dat Mevrouw D. D. ook per correspondentie lessen zal geven, zoodat partijgenooten buiten Batavia, die zich die vakken eigen willen maken, gelegenheid zullen hebben op billijke condities aan den cursus deel te nemen.

Moge een bloeiende cursus haar deel zijn!

D. D. studeert nog te Zürich. Zijn studie komt onze zaak zeer ten goede.

MARCO contra DRUKKERIJ INSULINDE. *)

Kami telah membatja pekabaran di dalam *Kaom Moeda* dan *Palita*, kedoea soerat kabar itoe mengoetip soerat kiriman jang termoeat di halaman *Preanger Bode*. Soerat terseboet itoe memberiketerangan bahwa sebabnja *Doenia Bergerak* tidak diterbitkan poela itoe, lantaran tidak bisa bajar ongkosnja tjitak, tetapi boekan lantaran copie jang telah dipegang oleh pemerintah di Bandoeng. Bagoes! memang Drukkerij Insulinde di Bandoeng pinter betoel. Batjalah toean-toean oeraian kami di bawah ini.

Sedjak matinja soerat boelanan *Wanito Sworo*, perhoeboengan kami dengan Drukkerij Insulinde koerang rapat, sebab soerat-soerat perdjandjian tentang ongkos tjitaknja *Wanito Sworo* tidak bisa tjotjok, padahal keadaannja W. S. itoe seolah olah djadi tanggoengan kami. Dari itoe kami kasih moefakatan kepada R. A. Siti Soendari, Redactrice, jang ngemoedikan itoe soerat kabar, soepaja W. S. djangan diterbitkan lagi, sebab ongkosnja tida bisa tjoe-koop, krena Drukkerij Insulinde tidak menetepi djandji, dan semoea oetang jang boekan mestinja tidak perloe dibajar, djoe-ga kalau ada apa apa R. A. Siti Soendari tidak oesah toeroet tjampoer, tetapi kami sendiri jang mesti melawan.

Sekarang perkara *Doenia Bergerak* di sini kami koetip toelisan dari *Warna Warta* jang lebih terang.

*) telah termoeat dalam *Sinar Djawa* ddo 2 Maart.

onjuiste reden en verkeerde vrees, niet langer uitstellen.

Indiërs als vrijwilligers.

Een derde punt, noodzakelijk-kerwijs in verband staande met het eerste, zou zijn dat den Indiër werd toegestaan, zich zoowel in Engeland als Indië vrijwillig te laten aanwerven. In Engeland is er geen beperking ten aanzien van het dragen der wapens, en de eenige moeilijkheid is het mogelijke vooroordeel van het Engelsche volk om gekleurde mannen als kameraden te hebben. Maar er is een andere uitweg uit deze moeilijkheid en deze is, dat men Indiërs zich laat vormen tot een afzonderlijk Vrijwilligerskorps, dat onder toezicht en commando van Engelsche officieren zou moeten staan.

Voor het oogenblik zijn deze drie denkbeelden voldoende. Er zijn nog andere, die wel bij de overheid zelf zullen opkomen. Maar het is van het allerhoogst gewicht om Indië den olijftak toe te steken, en om het te doen gevoelen dat zijn belangen en verlangens Engeland even lief zijn als die van Engeland Indië.

E. v. H.

Aan bovenstaande beschouwingen hebben wij nagenoeg niets toe te voegen.

De heer E. v. H. heeft toestanden en volksgemoedgesteldheden beschreven, welke frappante overeenkomst hebben met die in ons vaderland. Wij spreken hierbij daarom de hoop uit, dat de verantwoordelijke mannen, die over het wel en wee van Nederlands-Indië te beslissen hebben, de gegeven duidelijke wenken in ernstige overweging zullen nemen. Ook de Indiërs van ons land verlangen niets liever dan in staat te worden gesteld hun Heimat en haardsteden te verdedigen tegen elken indringer, die zich waagt, voet aan wal te zetten.

De belangen van Volk en Regering gaan hand aan hand. Waar nu de zucht tot zelfbehoud van beide partijen ons duidelijk de lijn aangeeft, langs welke gemarcheerd moet worden, ter erlanging van de zoo noodige defensiekracht, waarop gerekend kan en moet worden, daar achten wij ons tot plicht, luide uit te roepen: „weg met het wantrouwen, wapen het volk, dan kan Indië krachtig naar buiten laten klinken: „Je maintiendrai!“

Door thans het volle vertrouwen te schenken, zal het Gouvernement de bevolking zoodanig aan zich kunnen binden, dat het met gerustheid de komst van elken B. V. kan afwachten; immers de zicht- en hoorbare symptomen in den laatste tijd wijzen erop, dat de Nederlandsch-Indiër geen nieuwen meester wensch.

Men moet uit het vorenstaande niet de gevolgtrekking maken, dat wij anti-pacifisten zijn. Wij wenschen niets liever dan den vrede, maar zoolang de zedelijke verheffing van de menscheit nog niet heeft geleid tot het overbodig maken van den z.g. gewapende vrede, zoolang zijn wij verplicht aan dien wedloop deel te nemen op straffe van vernietiging van ons volksbestaan.

Informatie-Verkoop-Incasso- en Commissiekantoor

WEIJDEMULLER & Co. SEMARANG.

Belasten zich met:

Het koopen en verkoopen van gronden en huizen

Het incasseeren van rekeningen en achterstallige debiteuren.

Het opmaken van Acten en Requesten

Het bezorgen van gelden op Hypotheek

Het leveren van huisbedienden zooals baboes, kokkinnen, kebons etc. etc.

Het in- en uitklaren en Expedieeren van goederen.

Kortom een Informatiekantoor bij uitnemendheid dat tevreden is met een klein provisie, terwijl voor coulaante bediening gegarandeerd wordt.

Beleefd aanbevolen.

JOZEF MULLER & Co.

PASSAR BESAR No. 31-SOERABAIA.

Hebben pas ontvangen:

FIETSEN van de Fabriek Adam Opel in Rüsselsheim
Opel No. 10 Heeren Tour Fiets met een framehoogte van 55-60 of 65 à f 100.—
Opel No. 2—Heerenfiets—Straatracer—framehoogte 55-60 of 60 cM. à „ 135.—
Opel No. 7—Damesfiets—framehoogte 50-55 of 60 cM. à „ 125.—
Alle Fietsen zijn zwart gelakt, voorzien van Torpedo Vrijwielen en terugtrapremmen en No. 2 nog van slikborden.

VAN DE THERMOS AKT-Gess. in BERLIN:

DEMO Flesschen, inhoud 1 L. voorzien van draagriemen à f 7.50
DEMO Etensdragers „ „ 12.50
DEMO IJSWATERSTANDAARDS, inhoud 10 Liters. „ „ 55.—
DE DEMO Flesschen etc. zijn inwendig niet van Glas voorzien maar geëmailleerd en zijn gevolgelijk onbreekbaar.

VERDER NOG:

Winchester Automatic geweren cal. 22-32-34-351 en 401 respectievelijk f 60.—65.—65.—en 70.—
Winchester repeteergeweren cal. 405 à f 75.—
Remington-UMC geweertjes cal. 22 Enkellader „ „ 17.50
Remington-UMC geweertjes cal. 22 repeteerend „ „ 40.—
Remington-UMC carabijnen cal. 30-30. „ 60.—
Beide laatste zijn Hammerless, voorzien van een rustinrichting als bij de Winchester Automatics.

VAN DE FABRIEK J. P. SAUER & SOHN-Suhl.

Schijfbukjes, Hammerless Cal 22 met Vizieren voor 50 en 80 M f 55.—
Idem cal. 32 Winchester met Vizieren voor 80 en 100 M. à „ 60.—
Idem cal. 9,3x57 met Vizieren voor 80 en 150 M. à „ 65.—
Dubbelloop jachtgeweren in Cal. 16 en 20 met hanen à „ 105.—
Schijfbukken van de Birmingham Small Arms Co. cal. 22 en cal. 300 centraal met Martini sluitingen in prijzen f 45.— f 47.— 50.— en 60.— per stuk.

Beleefd aanbevelend.

Reparatie- Atelier en Stempelfabriek

PENA BERGERAK.

Maka dengan menesel saja mengarangken, sesoetoe hal jang telah terdjadi dalam afeedeing Pemasang, seperti jang terseboet dibawah ini:

Adalah seorang Belanda bernama toean Makensi tinggal di Tandjoengsari (Pemasang), mempoenjai bandjang (tempat memasang ikan) dan tempat tempat dilaoet kentjanganja desa Asem-dojong. Maka pada soetoe hari dalam boelan Poesa jang laloe, soedah terdjadi adalah 7 orang jang soedah melanggar undang-undang, berani mentjari ikan dekat tempat bandjang kepoenja'an toean Makensi jang telah terseboet; adapoen nama orang orang itoe:

1. Pak Moeklis.
 2. „ Sajid.
 3. „ Talkim.
 4. „ Tjaroeb.
 5. „ Rebin.
 6. „ Kasan.
 7. „ Ratian.
- semoeanja tinggal dalam desa Krasak district kota Pemasang

Maka olih karena itoe, teroes 7 orang tahadi ditangkap, dan ketika tanggal 11 sampai 12 Augustus 1914, perkaranja diperiksa rol poetoesanja dihoekoem semoea, rata-rata 3 boelan, dan 7 orang terseboet mempoenjai 7 perahoe, jaitoe perahoe majang, itoe semoea ditahan pada negeri dikali Krasak. Orang-orang jang dihoekoem itoe diseroeh bekerdjia didesa Gandoe, bersama-sama orang hoekoeman lainnja. Setelah keleolah 7 orang itoe dari hoekoeman, laloe menghadap pada Kang-djeng Regent, mohon kembalinja perahoe. Kangdjeng Regent menjawab jang itoe perkara rol bagian Kangdjeng toean Assistent-Resident. Habis begitoe itoe orang mohon diri (mohon diijinkan)

laloe bertemoeh kepada seorang Melajoe jang bernama Mohamad-Tahir tinggal dikampoeng Karang-dawa Koelon kota Tegal, minta tolong soepaja mintakan itoe perahoe dengan memakai soerat koesa.

Notaris. Kedjadian itoe orang Melajoe menghadap pada Kangdjeng Toean Assistent-Resident, mohon itoe perahoe, taikala tanggal 22 December 1914. Akan tetapi tidak bolih, dan K. toean Assistent-Resident menjawab, itoe perahoe tentoe didjoel lélang tanggal 23 December 1914. dan oean pendapatan lélang djadi kepoenja'an negeri. Djadi orang-orang itoe tinggal merasakan sengsaranja sahadjja, sebab soedah dihoekoem, dan perahoenja dirampas. (Toch terlahoe. Red).

Maka semoeanja jang terseboet diatas ini, tjotjog dengan keadaannja, memang saja sengadjja minta tolong kepada seorang pembantoenja soerat chabar, soepaja ini dikarang dan dimasoekken dalem G. B. soepaja diketahoeh oléh sekalian toean-toean pembatja, atau pada pembesar lainnja, bahwa perkara kesalahan terseboet hoekoemannja terlahoe berat itoe, soedah seharoesnja atau memang bisa kedjadian pada salah soetoe tempat sahadjja. Moedahan

moedahan djadi pertimbangan sekalian pembesar.

Hormat saja
Mohamad Tahr.

MABOK DERADJAT!

Pada djaman sekarang ini tanah Djawa soedah nampak makmoer (Jv. makmur) dan ramai, kalau kami bandingkan dengan djaman dahoeloe kala. Mengapa tanah kita ini dinamai tanah Djawa, sebab memang tanahnja orang Djawa, nietwaar! (1) Akan tetapi kalau kami pikir dengan pandjang, timboellah pikiran kami jang demikian: Adapoen kemoeliannja tanah Djawa ini orang djawa tida toeroet merasakan, tandanja kalau ada romah besar bagoes bangoennja, itoelah kebanyakannja poenjaknja orang asing, ada kreta dan motor itoe djoega poenjaknja orang asing belaka, orang Djawa hanja djadi koetsir dan chauffeurnja sadja, dengan dapat gadjih sedikit, berat tanggoengannja. Orang Djawa deradadjnja selaloe mendjadi boedaknja orang asing. (2) Maar perasaän begitoe itoe beloemlah semoeanja orang merasakan. Wateknja orang Djawa, dapat pangkat dan gadjih sedikit sadja mengakoe dirinja soedah moelja, sama bangsanja sendiri tida maoe tjampoer. Misalnja, adalah seorang Inl. Assistent-klerk di postkantoor Bandoeng, jang soeka tjari moeka alias mendjilat pantat, tjari-tjari kesalahannja temennja, nanti dibilangkan sama chef, biar orang lain mampoes asal badannja sendiri hidoep. (3) Koetika hari kemis tanggal 25-2-15 kami orang Inl. personeel dari postkantoor Bandoeng mengidarkan lijst dari „sneeuwbal“ jang ditandai oleh toean Marco dan toean Sr. Koornio, minta oean derma sekadarnja, goena menoeleong toean Tjipto jang baroe kesoesahan lantaran kesangkoet perkara. Maka itoe lijst banjaklah soedah jang toeroet teeken, lantaran kami inget bahwa itoe Inl. ass. klerek bangsa kita djoega, kami toendjoekan kepadanja, apa latjoer, ia tida maoe teeken, malah menjtela itoe perboeatan. Tida antara lama datanglah toean Chef, minta itoe lijst dan di batjanja. Setelah selese lisei bolehnja membatja, tida kata sepatahpoen, itoe lijst dan „sneeuwbal“ dibawa pergi ke kantoor Assistent-Resident. Soedah tentoe kami mendjadi heran seriboe heran. Tida antara lama kembalilah toean Chef troes itoe lijst diberikan kembali pada kami tida bilang apa apa. Roepanja itoe toean Chef dapat maloe, karena diketawai olih padoeka toean Ass. Resident lantaran hal

itoe. (4) Maka mendjadi begitoe itoe dari perboeatannja si klianat Inl. Ass. klerek itoe, ia bilang pada chef. Nah! sekarang bagaimana, apakah hasilnja perboeatanmoe itoe, boekan itoe djoega bikin maloe pada toean chef moe, boekan! Maloenna toean chef itoe boekan mainan, hoor! Baroe sadja terpakai sama chef soedah maboek, apa itoe djoega tida bikin maloe pada bangsamoe sendiri, dapatkah buitengewone promotie? O! ja, doeloe pangkat ketjil, sekarang naik pangkat, djadi ada sedikit poesing kepala, baroe pangkat begitoe sadja tida maoe tjampoer sama temennja, jang ditjamperit hanja bangsa blanda sadja. Ingatlah, toean besoek kalau mati, siapa jang akan antarkan ke koeboer, bangsamoe apa bangsa asing. (5) Tjis, tida maloe ambillah tjerman jang besar, apa toean moekanja seperti blanda. Tida poetoeh kami mikirkan hal itoe mengapa pada djaman kemadjoean misih ada oelat jang merintangij kami adanja. (6)

(4) Soedah barang tentoe toean Assistent. Resident di Bandoeng tidak bodok seperti itoe Assistent Klerek. Tetapi kami heran seriboe kali heran, mengapa itoe toean Chef kantorpost menoelet sadja maoenja itoe Assistent Klerek jang seperti kerbo dan beroetak oedang?

(5) Besoek kalau mati boleh djadi dimakan andjing.

(6) Orang jang begitoe matjem tentoe tidak poenja maloe. Kami kasih inget kepada soedara-soedara, kalau ada orang jang begitoe matjem, berilah tahoe kepada kami biar dia merasak labrakan kami. Djangan takoe soedara semoea hal-hal itoe kami orang jang tanggoeng, djangan koearit!

Berani kerana benar. Takoe kerana salah. Satoe boeat semoea. Semoea boeat satoe. Rawa-rawe rantas. Malang poetoeing. Hidoeplah kesatriyaän kami boemi poetra.

Noot Redactie.
(1) Soedara djangan salah mengerti, tanah Djawa boleh di kata Loh-djanawi, perkataan itoe bagi bangsa asing, tetapi bagi bangsa Djawa terlahoe soeah, soedara!
(2) Betoel! tidak salah!
(3) Tabiat seroepa itoe, tabiatnja binatang! soedara! Orang seroepa itoe, seharoesnja dapat presen tempeling dari teman sedjawatnja.

TADOFONDS.

Ontvangen te Batavia t/m 28/2 '15 van:

No. 4 Bt.	f 5.—
115 H. Tb. Djm [o/ Jan. 15]	„ 5.—
146 Bng [o/ Jan en febr. 15]	„ 2.—
222 Sb. [o/ Febr. en Mrt. 15]	„ 4.—
Kring T. S. B. te Bt.	„ 15.—
R. M. Soetatto door Darna.	„ 5.—

Inlandsch Drukkerij Ratman Pekalongan.

Menoenggoe orang poenja pesenan tjap-tjapan seperti Envelop, Kartjis, Nota, Rekening, Kwitantie, Staat dan lain-lainnja. Serta menderdjaken Boekbinderij & Lijs-tenmakerij, kerdjaän di tanggoeng tjepet serta bagoes.

Harga melawan sama lain Toko.

Soedara-soedara toendjanglah ini Peroesahaän soepaia bisa dapet oemoer pandjang, apa lagi kaloe soedara pesen dan berlanggan pada saia pantes sekali tentoe nanti soedara bisa timbang sendiri.

Enget, baik beli sesama bangsa

TANDA KITA ROEKOEN.

BATIKHANDEL en BATIKKERIJ

Diharep toean-toean dan sobat-sobat soeka langgan pada kami dan kami ada sedia:
Kain Solo; Toeloeng-agoeng; Poerwordjo; dan matjem-matjem. Prijscourant dikirim franco.
H. FACHRODIN-Djocjakarta.

MINJAK TERBANGAN

OBAT GOSOK JANG TOELEN MERK H. A. H.

DI TERBITKAN MOELAI BOELAN MEI 1914.

Berpoeloe-poeloe soerat kepoedjian dari roepa-roepa bangsa.

Menjatakan Minjak Terbang Mandjoer dan Moestadjab, obat roepa-roepa penjakit; perloe moesti disediakan dalam roemah, menjemboehken 20 roepa penjakit seperti Sakit pinggang, Toelang, Gatal, Koedis, loeka-loeka d. l. l. selakan batja dalam soerat keterangan diboengkoeskan tiap-tiap botol, kalau maoe mengoebatkan perloe di koentjang lebih dahoeloe pembelian selamanja dengan Rembours:

1 fl. isi 10 gram f 0.30 dan
1 fl. isi 15 „ f 0.40.—
Pesenan paling sedikit harga f 3.— Kalau beli sampei 20 fl. dapat rabat lain ongkos kirim.

Boleh beli dan pesan pada

ACHMAD BADAWI SOENGEI RAMPAH DELI.

Djoega dapat di beli di segala agent-agent koelliling Negri.